

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 24 mars 1915 kl. 11 f. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om inrättande av ett världsparlament och en världsregering.

Uti en inom andra kammaren avgiven motion, nr 177, har herr *Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte i sammanhang med uppgörelsen efter världskriget eller eljest taga initiativ till ett internationellt överbäggande av den angelägna frågan om inrättandet av ett världsparlament och en världsregering.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet finner frågan ligga utanför den aktuella politiken, ty ett världsparlament och en världsregering utan underlag i en motsvarande organisation av staterna vore utan mening. Att redan nu direkt inrikta det internationella fredsarbetet mot detta mål synes utskottet vara att föregripa den naturliga utvecklingen. En världsregering och ett världsparlament, där ej blott de civiliserade staterna utan samtliga folk och stammar, även de ociviliserade, skulle vara representerade, är för visso en orealiserbar organisationsform av rent utopisk karaktär, vilket ju ej utesluter, att, om en gång jordens alla folk kunna nå den utveckling, som fredsarbetet måste räkna med, de skola

Utskottet.

kunna sammanföras till en enhet och kriget på så vis bliva bortorganiserat ur folkens samliv.

I anledning av vad utskottet sålunda anfört hemställes,

att herr Lindhagens motion nr 177 ej må till någon andra kammarens åtgärd föränleda.

Stockholm den 12 mars 1915.

På utskottets vägnar:

ERNST LILJEDAHL.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar Liljedahl, Gustafsson i Brånsta, Bengtsson i Göteborg, Bengtsson i Kullen, Åkerlindh, Höglund, Sundström, Thore, Ericson i Funäsdalen och Zander.

Reservationer:

dels av herrar *Gustafsson* i Brånsta och *Bengtsson* i Kullen, som ansett, att utskottet endast bort hemställa, att förevarande motion ej må till någon andra kammarens åtgärd föränleda;

dels av herrar *Bengtsson* i Göteborg och *Sundström* emot utskottets motivering;

dels av herrar *Höglund*, *Ericson* i Funäsdalen och *Zander*, vilka anfört:

I likhet med motionären finna vi en av det pågående världskrigets viktigaste lärdomar ligga i insikten, att folken hädanefter måste skaffa sig själva ett avgörande inflytande på de mellanfolkliga ärendenas be-

handling, ty endast därigenom säkerställes världsfreden för framtiden. Det måste då också skapas *organ* för den kommande världsordning, som skall i fredligt samförstånd förbinda de olika folken med varandra och slita eventuella inbördes tvister dem emellan genom rättens och icke maktens bud. De ansatser i sådan riktning, som hittills förekommit, ha varit alltför svaga och haft en alltför tillfällig karaktär för att ha kunnat bliva någon verkligt bestående fredsgaranti, och mot den påfrestning som världskrisen förde med sig förmådde de ingenting. Därtill bidrog väl också, som motionären riktigt påpekar, att dessa organisatoriska ansatser snarare huvudsakligen representerat herremaktens internationella åskådningar än utgjort något uttryck för folkens önskemål och krav. Vad det nu gäller är därför att söka åstadkomma, att denna organisation blir på något sätt *permanent* och samtidigt bygges på en *fast folklig* grundval. Ett steg fram på vägen till förverkligandet av denna tanke synes oss ligga i antagandet av herr Lindhagens förslag, och vi få därför hemställa,

att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte i sammanhang med uppgörelsen efter världskriget eller eljest taga initiativ till ett internationellt övervägande av den angelägna frågan om inrättandet av ett världsparlament och en världsregering.
